

" Waterkwaliteit en visbestand in de Mandel anno 2022 "

1. Inleiding

De Mandel is een zijrivier van de Leie en ligt in de provincie West-Vlaanderen.

Langs de Mandel liggen onder meer de gemeenten Wakken, Markegem, Ginste, Oostrozebeke en Ingelmunster.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De Mandel is opgesplitst in twee Vlaamse waterlichamen: Mandel I (stroomopwaarts deel, tot aan de monding van de Devebeek) en Mandel II (stroomafwaarts deel).

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese Kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed.

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2021. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) was voor beide waterlichamen zowel in 2015 als in 2021 "slecht".

Ook de totale biologische waterkwaliteit was voor beide waterlichamen zowel in 2015 als in 2021 "slecht".

b) Toekomstperspectieven

a) Met het generieke beleid wordt een verdere verbetering van de waterkwaliteit verwacht. Inspanningen van alle sectoren zijn noodzakelijk om naar de goede watertoestand te evolueren: landbouw (uitspoeling nutriënten, pesticiden, erosiebestrijding, ...), huishoudens (plaatsen en goede werking IBA's, aanleg rioleringen, optimalisatie RWZI, overstortwerking verminderen, ...) en industrie (optimalisatie zuivering).

De projectwerking voor de Mandel werd in 2021 opgestart. In die GTO's (gebiedsgericht en thematisch overleg) werden diverse problematieken en mogelijke acties aangehaald. Een vervolgtraject krijgt verder vorm om over te gaan tot een actielijst en het uitvoeren van de acties.

Meer info over de visie voor de Mandel is te vinden in het Stroomgebiedbeheerplan: (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens/leiebekken/visie-en-acties/gebiedsgerichte-uitdagingen/andere-gebieden/mandel/visie>).

b) Hiervoor verwijs ik naar het Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/>).

Zowel de Mandel I als de Mandel II zijn in het derde stroomgebiedbeheerplan ingedeeld in klasse 6, waarbij de goede ecologische toestand nog niet bereikt wordt in 2033, maar waar wel vooruitgang beoogd wordt via generieke maatregelen en de reductiedoelstellingen van de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen.

3. Afvissingen

a) Afvissing in 2019

In 2019 werd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in het Leiebekken onder meer de Mandel bevist.

Het nummer van de staalnameplaats is 34021150 en ligt in de gemeente Roeselare, baan Roeselare-Staden.

In 2019 werden 4 vissoorten gevangen : blauwbandgrondel, driedoornige stekelbaars, gibel en karper.

Tabel 15 geeft een situering van de staalnameplaats weer.

Tabel 16 geeft een specificatie weer van de uitgevoerde afvissing.

Tabel 18 geeft een overzicht weer van de aangetroffen vissoorten en het totaal aantal soorten.

Tabel 19 geeft de effectieve vangst weer per soort en per staalnameplaats uitgedrukt in CPUE.

Tabel 20 geeft een overzicht weer van de visindexwaarden in EQR.

b) Afvissing in 2017

In 2017 werd de Mandel bevist op drie plaatsen in de gemeenten Staden, Ingelmunster en Wielsbeke.

Toen werden 9 vissoorten gevangen : blauwbandgrondel, dikkopelrits, blankvoorn, brasem, driedoornige stekelbaars, gibel, rietvoorn, riviergrondel en tiendoornige stekelbaars.

Zie : de laatste Tabel.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, december 2022

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhail DEMIR :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2022-2023 , vraag nr. 116 van 21 oktober 2022 } .

Tabel 15: Situering van de staalnameplaatsen bemonsterd in het Leibekken 2019.

Nummer	X	Y	Waterloop	Gemeente	Omschrijving
30043150	47299	161556	DOUVBEEK	Mesen	aan de Steenbrug
31030150	61149	166828	GELUWEEBEEK	Menen	Ons Dorp
31149100	68652	168769	NEERBEEK	Wevelgem	Wevelgem, aan Vliegpleinstraat
32046100	81512	170720	KASSELRIJBEEK	Anzegem	Knok
34021150	59990	183372	MANDEL	Roeselare	baan Roeselare-Staden

Tabel 16: Specificaties van de uitgevoerde afvissingen (SO: stroomopwaarts).

Nummer	Datum	Beviste afstand	Methode
30043150	28/03/2019	100 m	Elektrovisserij wadend met 2 elektroden
31030150	28/03/2019	100 m	Elektrovisserij wadend met 2 elektroden
31149100	28/03/2019	100 m	Elektrovisserij wadend met 2 elektroden
32046100	29/03/2019	100 m	Elektrovisserij wadend met 2 elektroden
34021150	29/03/2019	100 m SO brug	Elektrovisserij wadend met 2 elektroden

Tabel 18: Overzicht van de aangetroffen vissoorten en het totaal aantal soorten (N) op de verschillende locaties.

Nummer	Vangstjaar	blauwbandgrondel	driedoornige stekelbaars	giebel	karper	paling	riviergrondel	tiendoornige stekelbaars	Totaal
30043150	2013		*			*	*	*	4
	2019		*						1
31030150	2013	*	*					*	3
	2019		*						1
31149100	2013								0
	2019		*						1
32046100	2013								0
	2019								0
34021150	2013	*	*						2
	2019	*	*	*	*				4

Tabel 19: Effectieve vangst per soort en per staalnameplaats in 2019 uitgedrukt in CPUE (in g/100 m en N/100 m, met N = aantal)

Nummer		blauwbandgrondel	driedoornige stekelbaars	giebel	karper	Totaal
30043150	g/100m		0,3			0,3
elektrisch	N/100m		1			1
31030150	g/100m		585,5			585,5
elektrisch	N/100m		342			342
31149100	g/100m		2,4			2,4
elektrisch	N/100m		2			2
32046100	g/100m					0
elektrisch	N/100m					0
34021150	g/100m	1	19,3	178,6	14,2	213,1
elektrisch	N/100m	3	6	14	1	24

Tabel 20: Overzicht van de visindexwaarden (in EQR) en hun appreciatie.

Nummer	Waterloop	Waterlichaam	Jaar	EQR	Appreciatie
30043150	DOUVEBEEK	L107_113	2013	0,48	matig
			2019	0,2	slecht
31030150	GELUWEBEEK	L111_1003	2013	0,3	ontoereikend
			2019	0,2	slecht
31149100	NEERBEEK	L107_104	2013	0	slecht
			2019	0,2	slecht
32046100	KASSELRIJBEEK	L107_97	2013	0	slecht
			2019	0	slecht
34021150	MANDEL	L111_1084	2013	0,2	slecht
			2019	0,25	ontoereikend

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
MANDEL	59990/183372	baan Roeselare-Staden	Roeselare	West- Vlaanderen	Leiebekken	2019	blauwbandgrondel	3.00	1.00
MANDEL	59990/183372	baan Roeselare-Staden	Roeselare	West- Vlaanderen	Leiebekken	2019	driedoornige stekelbaars	6.00	19.30
MANDEL	59990/183372	baan Roeselare-Staden	Roeselare	West- Vlaanderen	Leiebekken	2019	giebel	14.00	178.60
MANDEL	59990/183372	baan Roeselare-Staden	Roeselare	West- Vlaanderen	Leiebekken	2019	karper	1.00	14.20
MANDEL	57528/181510	O.L.V. van St. Jan	Staden	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	blauwbandgrondel	16.00	18.10
MANDEL	73951/178875	ter hoogte van Vliegend Paard	Ingelmunster	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	dikkopelrits	1.00	7.40
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	blankvoorn	2.00	1.50
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	blauwbandgrondel	8.00	11.40
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	brasem	1.00	1240.20
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	dikkopelrits	2.00	3.10
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	driedoornige stekelbaars	2.00	2.60
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	giebel	3.00	94.30
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	rietvoorn	2.00	54.90
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	riviergrondel	2.00	12.50
MANDEL	82851/179426	Wakken	Wielsbeke	West- Vlaanderen	Leiebekken	2017	tiendoornige stekelbaars	2.00	3.00